

Az olasz fasizmus és a tekintélyuralmi rendszerek

Előzmények

- 1919 – **Itália csalódott** – a győztes oldalon végzett az I. VH után, **DE NEM** kapja meg a remélt területeket az Antanttól
- A háború romba döntötte a nemzetgazdaság jelentős részét, tovább mélyítette az itáliai félsziget északi és déli részei közötti történelmi ellentétet
- A szélsőjobboldal egyik prominens szerveződése volt a **fasiszta mozgalom**. Alapítója: **Benito Mussolini (1883-1945)**

A szélső jobboldal megerősödése

- **1919-ben Mussolini Milánóban** alapította meg a volt frontharcosok támogatására számító **Fasci di Combattimento** (Hadviseltek Szövetsége)
- A párt programja: a parlamentet, a polgári liberalizmust és a baloldalt támadó
- A fasizmus legnagyobb különbsége a nácizmustól: **nincs fajelmélet**

A fasiszták szervezete

- Létrejött a párt magánhadserege is: a **feketeingesek**
- Vezérük – a **Duce** – szerint a hanyatló liberális állam nem képes a „vörös veszély” (kommunizmus) elhárítására, ezért az állam védelmében megelőző forradalomra van szükség

A hatalom megszerzése és kiépítése

- **1922 októberében a fasiszták** nagyszabású római menetelésre készültek, hogy demonstrálják a Duce iránti hűségüket és rávegyék **III. Viktor Emánuel királyt** Mussolini bevonására a kormányba.
- Ez volt a **Marcia su Roma** (római menetelés)

Fasiszta hatalomátvétel

- **A király** a rendkívüli állapot kihirdetése helyett úgy döntött, hogy meneszti az eddigi miniszterelnököt, Factát, s helyére **Mussolinit nevezi ki** (ekkor még koalíciós kormány)
- **1922. október 28-án** a fasiszta egységek diadalmenetben vonulhattak be Rómába

Fasiszta hatalomátvétel

- **1923 januárjában** létrehozta a parlamenttel párhuzamosan működő **Fasiszta Nagytanácsot**, valamint a katonailag szervezett fasiszta alakulatokból a **Milíciát**
- Ezután a megfélemlített parlamenttel elfogadtatta azt a törvényt, hogy a **listás választásokon 25%-ot szerző párt** megkapja a **mandátumok 2/3-át**

A fasiszta állam kiépítése

- **Mussolini** néhány év alatt (1929-re) **felszámolta az alkotmányosságot**, a parlamentet, a pártokat, a szabad sajtót
- Felvette a **vezér** (olaszul: duce) címet, és **totális diktatúrát épített ki**
- **Államosítás** - Állami ellenőrzés alá vonták a szakszervezeteket, létrehozva az ún. **korporációs rendszert**
- **Korporáció = hivatásrend**, a munkaadók, a munkavállalók és az **állam közösen** döntenek a vállalatokról a cégekről és általánosan a munka világáról

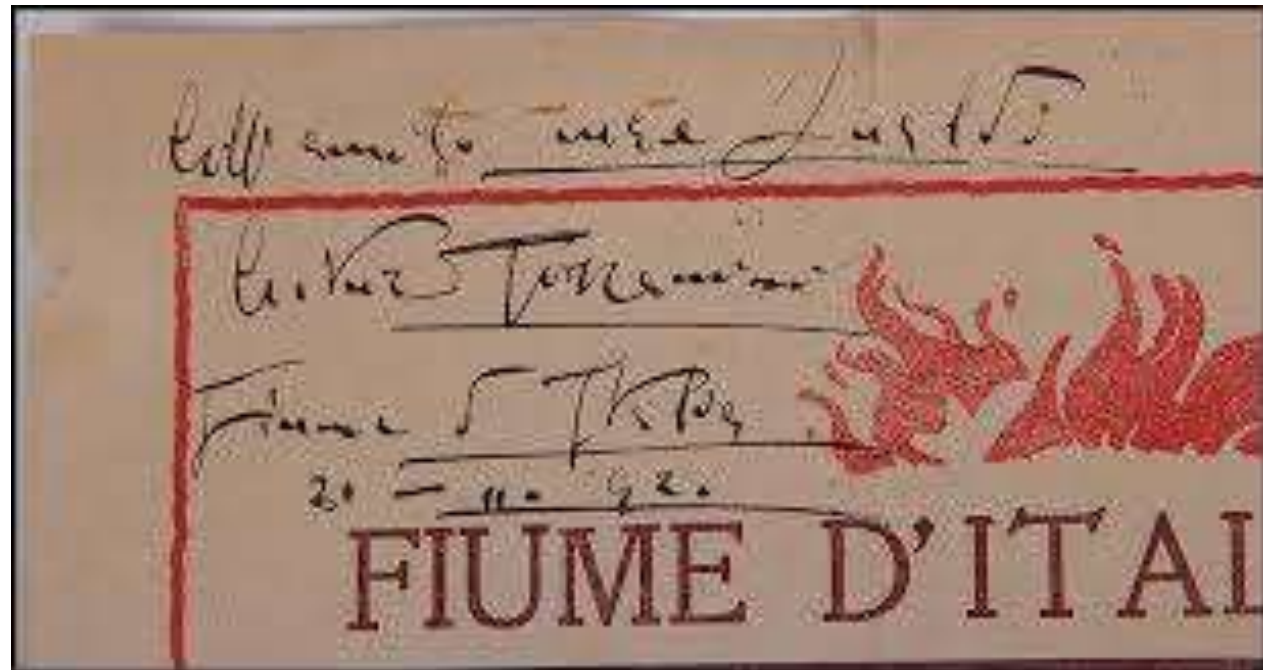
A fasiszta állam működése

- Az erőszakkal fenntartott rend és nyugalom mellett, a teljes államhatalom birtokában a fasiszták **fejlesztették Olaszország gazdaságát, kiterjesztették az állami gondoskodást**
- Mussolini a katolikus és vallásos olaszország miniszterelnökeként régi adósságot rendezett, amikor **megállapodott a pápával (XI. Piusz)**. A lateráni szerződésben - **1929** - **elismerte a katolikus vallást államvallásnak és a vatikánt független államnak.**

A fasiszta állam törekvései az 1920-as években

- A fasiszta olaszország az 1920-as években elsősorban **Közép-Európában és a Balkánon** akart **befolyásra** szert tenni, s fő ellenfele a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság volt
- Mussolini megerősítette **Fiume** megszerzését, melyet a világ tudomásul vett

Köszönöm a figyelmet!